

OBSAH

Úvod	11
------------	----

I. Zásluha víry (386–396)

1. Bůh jako garant světového pořádku a dárce poznání (filosofické dialogy z r. 386)	17
(1) Blaženost jako <i>deum habere</i> (<i>De beata vita</i>)	20
(2) Dokonalý řád (<i>De ordine</i>).....	22
(3) Bůh jako dárce poznání (<i>Soliloquia</i>).....	23
2. Universum vůle (spisy před kněžským svěcením z let 387–390)	26
(1) Boží obraz v člověku (<i>De quantitate animae</i>)	28
(2) Původ zla ve vůli a dobrá vůle znamenající blaženost (<i>De libero arbitrio</i> , I)	29
(3) Láska k Bohu vlitá do lidských srdcí (<i>De moribus Ecclesiae catholicae et de moribus Manichaeorum</i>)	34
(4) Trhlina v universu vůle (<i>De Genesi contra Manichaeos</i>) ...	36
(5) Analýza vůle podle <i>De diversis quaestionibus LXXXIII</i> , 1–61	39
(6) <i>Gratia</i> jako milost v <i>De vera religione</i>	41
3. Pavlovské motivy (období presbyterátu r. 391–396)	46
(1) „Činím, co nechci“ (<i>De duabus animabus; Contra Fortunatum; De libero arbitrio</i> , III)	46

(2) Přijetí lidí za Boží syny (<i>De fide et symbolo; De sermone Domini in monte; Enarrationes in Psalmos, 1–32; De Genesi imperfectus liber</i>)	54
(3) Augustinovy výklady listu Římanům a Galatským	58
(a) <i>Expositio quarundam propositionum ex Epistola ad Romanos</i>	60
(b) <i>De diversis quaestionibus LXXXIII, 66–68 a 76</i>	63
(c) <i>Epistolae ad Romanos inchoata expositio</i>	67
(d) <i>Epistolae ad Galatas expositionis liber unus</i>	69

II. „Milost zvítězila“ (396–411)

1. Odpověď Simplicianovi	77
(1) Římanům 7 (<i>Ad Simplicianum, I,1</i>)	80
(2) Římanům 9 (<i>Ad Simplicianum, I,2</i>)	81
2. Vyznání	93
(1) Boží přítomnost v člověku (<i>Confessiones, I</i>)	95
(2) Zlo pro ně samo (<i>Confessiones, II–VII</i>)	96
(3) Obrácení (<i>Confessiones, VIII</i>)	98
(4) „Dej, co poroučíš, a poruč, co chceš“ (<i>Confessiones, IX–X</i>)	101
(5) Věčnost a čas (<i>Confessiones, XI–XIII</i>)	104
3. Ostatní spisy z počátku episkopátu	109
(1) Protimanichejská polemika	111
(a) „Zásluha víry“ a naplnění zákona	111
(b) Adoptivní synovství	113
(c) Darované světlo	115
(d) Bůh nezávisí na člověku	116
(2) Milost darovaná zdarma (<i>Enarrationes in Psalmos; In Epistolam Ioannis ad Parthos</i>)	117
(3) Obhajoba milosti (<i>Anotationes in Iob</i>)	122
(4) Příčiny ukryté v Bohu (<i>De Genesi ad litteram</i>)	124
(5) Milost vylučuje pýchu (<i>De virginitate</i>)	130
(6) Milost za milost (<i>Tractatus in Iohannis Evangelium, 1–16</i>)	132

4. Protidonatistické spisy	136
(1) Svátost milosti a milost sama	139
(2) Katolická církev a církev-holubička	144
(3) Pronásledování	148
(4) Působení na vůli a teologie násilí	151
(5) Odpověď Simplicianovi a protidonatistická polemika	155

III. Protipelagiánský spor (411–430)

Úvod	161
1. Polemika s Pelagiem a Caelestiem (411–418)	170
(1) Děděný hřích (<i>De peccatorum meritis</i>)	176
(2) Bůh přesvědčuje vůli (<i>De spiritu et littera</i>)	185
(3) Nemocná přirozenost (<i>De natura et gratia</i>)	190
(4) Může se člověk vyhnout hříchu? (<i>De perfectione iustitiae hominis</i>)	194
(5) Pelagiovo „pokrytectví“ (<i>De gestis Pelagii</i>)	198
(6) Kognitivní a afektivní milost (<i>De gratia Christi et de peccato originali</i> , I)	203
(7) Nemluvnata musí nést hřích (<i>De gratia Christi et de peccato originali</i> , II)	207
2. Ostatní díla z let 411–430	213
(1) Původ individuální duše (<i>De Genesi ad litteram</i> , X; Ep. 166 a 190; <i>De natura et origine animae</i>)	214
(2) Milost vidění Boha a milost Božího přebývání v člověku (<i>De videndo Deo; De praesentia Dei</i>)	224
(3) Milost Nového zákona (<i>De gratia Novi testamenti</i>)	227
(4) Boží obraz v člověku a dar Ducha (<i>De Trinitate</i>)	231
(a) Boží obraz	232
(b) Volní konverze a dar Ducha svatého	234
(c) Gratuita milosti a lidská zásluha	237
(5) <i>Attractio voluptatis</i> (<i>Tractatus in Iohannis Evangelium</i> , 17–124)	239
(6) „Dobrá konkupiscence“ (<i>Enarrationes in Psalmos</i> , 118)	243
(7) Dialektika vůle a milosti (<i>De bono viduitatis; Ep. 157; De patientia; Enchiridion; Retractationes</i>)	247

(8) Epopej milosti a zavržení (<i>De civitate Dei</i>)	255
(9) Korespondence s adrumetskými a galskými mnichy	267
(a) Darovaná vůle (<i>De gratia et libero arbitrio;</i> <i>De correptione et gratia</i>)	267
(b) Milost a předurčení (<i>De praedestinatione sanctorum;</i> <i>De dono perseverantiae</i>)	273
3. Polemika s Juliánem z Aeclana (419–430)	282
(1) „Já sám“ a konkupiscence (<i>De nuptiis et concupiscentia</i>) ..	284
(2) Mezi manichejstvím a pelagianismem (<i>Contra duas epistulas Pelagianorum</i>)	292
(3) Konkupiscence a provinilost (<i>Contra Iulianum</i>)	296
(4) Ztročená svoboda (<i>Contra Iulianum opus imperfectum</i>) ..	303
Závěr	318
Augustine's Theology of Grace and Its Meaning for the Concept of Will (Summary)	335
Bibliografie	
<i>Augustinova díla (a jejich zkratky)</i>	351
<i>Ostatní prameny</i>	357
<i>Sekundární literatura</i>	360
<i>Zkratky periodik a edičních řad</i>	381